

Yitzhak Rabin, Bill Clinton og Yasser Arafat, tá Oslo Avtalan varð gjørd í 1993.

an týdning fyri báðar partar.

Tað verður eingin rættvísur friður í Palestina, tí báðir partar fara at føla seg hava fingið ov lítið.

– Treytirnar fyri friði eru sjálvsagt ymiskar hjá báðum pørtunum. Í báðum pørtum ynskja fleiri alt landið, men tað letur seg ikki gera.

Summir palestinar siga, at teir eiga landið, tí teir búðu har áðrenn 1948, meðan summir israelar siga, at teir eiga landið, tí Gud gav teimum tað, sum tað stendur í Bíbliuni. Eftir mínum tykki skulu vit gloyma alt, sum hendi áðrenn 1948, tí vit mugu taka støðu til, hvussu

tað er í dag. Sjálvsagt eru ein rúgva av øðrum viðurskiptum, sum gera seg galdandi, og tí fer friðurin ikki at kennast rættvísur fyri nakran, sigur Tommy.

Palestina-Ísrael sum ein perla

Bæði palestinar og ísraels-

menn tapa hvønn dag við tí áhaldandi krígunum, sum hevur plágað íbúgvvarnar tey síðstu áratíggjuni.

– Ein friður hevði verið win-win. Ísrael og Palestina høvdu veruliga kunnað verðið ein perla í Miðeystri, tí landið er so náttúruvakurt og hevur nógv gott og áhuga-

vert at bjóða. Eisini er hatta økið eitt tað mest framkomna innan útbúgving og tøkni samanbórið við grannalondini.

– Í mínum hugaheimi hava Ísrael og Palestina ein lagnufelagsskap, sum samantvinnir tey á ymiskan hátt. Tí noyðast tey at loysa hetta

striðið skjótast gjørligt, sigur Tommy, sum metir týdningarmiklasta treytin fyri friði vera viljan til frið. Og hann hevur meirilutin.

Palestina og Ísrael í stuttum

Oslo Avtalan í 1993:

Nógvar avtalur hava verið gjørdar millum Palestina og Ísrael, men ein tann týdningarmiklasta er Oslo Avtalan í 1993. Eitt, sum gjørdi hesa avtaluna so serliga, var, at Yasser Arafat, palestinski leiðarin, fyri fyrstu ferð viðurkendi rættin hjá Ísrael at vera til. Í stuttum snúði Oslo Avtalan seg um, at Ísrael skuldi trekkja seg meira og meira úr Palestina í býti við frið. Millum annað skuldi Ísrael minka um ísraelskar búsetingar í Vestara Árabakka.

Sjálvmorðsbumbur, múrurin og blokadur:

Frá 2000 til 2005 var eitt ótal av sjálvmorðsbumbum, har palestinar lótu seg í bumbuvestar og sprongdu seg sjálvar í luftina millum sivil mál í Ísrael. Til tíðir hendi hetta hvørja viku, og spjaddi hetta ræðslu í Ísrael. Í 2005 varð ein múrur liðugt bygdur, sum skilti Ísrael frá Palestina, og síðani er talið á sjálvmorðsbumbum minkað niður í næstan onki. Ein baksíða við múrinum er, at palestinar føla seg innilæstar, og hetta forðar fyri góðari ferðslu og fíggarligari menning. Harafturat hevur Ísrael valdið yvir streym- og vatnveitingini í økinum.

Heilaga Jerusalem:

Bæði jødar og arabarar meta Jerusalem sum ein tann týdningarmiklasta og heilaga staðin, sum er. Ein uppbygging av Jerusalem verður tí sæð sum ein av teimum torførastu knútunum at loysa í eini friðarsamráðing. Hjá arabarum og muslimum er Al-Aqsa moskan, sum liggur í Jerusalem, triðheilagasti staður í heiminum. Hjá jødum er Jerusalem heilagur vegna templið hjá Salomon umframt alt annað, sum er skrivað í Gamla Testamenti um byin.

Palestinar eru ónøgdur við:

At Ísrael brýtur Oslo avtaluna, sum var at minka um ísraelskar búsetingar í Palestina. Í staðin hava israelar økt um búsetararnar frá 150.000 til 350.000. Harafturat føla palestinar seg innilæstar av múrinum. Summir palestinar ynskja Ísrael heilt burtur, tí teir vóru ikki har áðrenn 1948.

Ísraelar eru ónøgdur við:

At Gaza verður stýrt av Hamas, sum er ein yvirgangsfelagsskapur. Hamas brúkar ein stóran part av fíggarligu orkuni upp á vápn og tunnlar at fremja yvirgang á Ísrael.

Síðstu árin hava túsundvís av rakettum verið sendar úr Gaza inn Ísrael bæði í krígs- og í friðartíð. Summir israelar halda, at Ísrael skal hava valdið heilt til Jordanáanna og Deyðahavið.

Operation Protective Edge:

8. juli leyp Ísrael á Gaza, sum inntil víðari hevur kostað úti við 2000 mannalív. Ísrael bumbur hernaðarlig mál so sum vápnagoymslur og tunnlar, men økið er so tætt fólk, at ógjørligt er at ikki raka sivil. Hamas velur eisini at hava hernaðarlig mál millum sivilar bygningar, sum eisini hevur fært sitt til tey høgu deyðstølini.

Ísraelski herurin kannar sivil fólk, áðrenn bumbað verður, so tey hava tíð at flýggja. Trupulleikin er tó, at tey sum oftast ongastaðni hava at fara. Orsøkin til hetta kríggið er millum annað burturføringin og drápið av trimum ísraelskum tannáringum og einum palestinskum drongi fyrr í ár.